

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Május 20-dikán, 1825.

D é l i A m é r i k a.

A' Buenos-Ayresi Ujság, az Árgus, Márcz. 8-kán következő újabb történeteket ír a' Perui környüllásokról: —

Ámbár Lima' kikötőhelye Callao befoglaltatva van azon Capitulatzióba, mellyet a' Spanyol Fő-vezér Generális Canterak és az Independensek' Generálisa Sucre az Ayakuchói csatázó mezőn a' Dec. 9-dikén történt verekedés után kötöttek, Spanyol Generális Rodil mindazonáltal, a' ki 2000 Spanyol katonákkal ezen várba bezárkódzott, ezt az Independenseknek mind ez ideig által nem adta, 's megátalkodva kinyilatkoztatta, hogy ő ezt nem is fogja által adni, a' mellyért olly nagyon felindult Bolívar, hogy jutalmat határozott és hirdettetett-ki a' nevezett Generális' fejire.

Mitsoda okok indithatták Generális Rodilt ezen megátalkodottságra, annyival bajosabb által látni, mint hogy már most legkissebb segedelmet nem várhat a' tengerről, mint hogy az Asia nevű Spanyol líneahajó minden hozzá tartozó egyéb hadi hajókkal eltávozott ezen kikötőhely elől, olly célzással, hogy vagy Európába vissza evezzen, vagy pedig, ha úgy találják kívánni a' környüllások, a' napkeleti tengerre a' Filep' szigeteihez vegyé evezését, a' hol egy idő előtthasonlóképpen nép-pezsgés hallatott uralkodni. A' Spanyol hadi hajóknak eltávozása után, Pinchicha nevű Kolumbiai Korvette zárta-be a' Callaói kikötő hely' száját.

Bolivárnak Limában ekkor csak 2000 emberei voltak, mint hogy egyéb sergei Felső Perú határai mellett tanyáznak a' Generális Sucre' vezérlése alatt, azt várván, hogy mitsoda kimenetele legyen az Olanétával folyó alkudozásoknak, ki még most is folyvást a' Perui Spanyol Királyi armáda' fő vezérének nevezi magát. Bolívar Guayaquilból vár Limához 6000 emberekből álló segítő serget, hogy Callaónak ostromoltatásához hozzá foghasson.

Nem soká az Ayakuchoi verekedés után ezen Olanétával is alkudozásokat kezdett Independens Generális Sucre, de a' melynek csak fegyver nyugvás lehetett a' resultatuma, minthogy Olanéta telességgel nem akart egyébre réá állani, nevezetesen arra, hogy a' Perui Respublika' függetlenségét megismerje. A' fegyvernyugvás csak négy hónapra határozottatott, a' melly idő alatt a' Desaguadero rendeltetett közös határul a' két armádák között, úgy hogy Gen. Sucre annak északi partját, Gen. Olanéta pedig Déli partját tartja elfoglalva. Ezen Kötés Jan. 12-dikén készült, és Gen. Olanéta által 15-dikban erőssített-meg, kinek hadi szállása ekkor La-Páciban volt. A' négy hónapoknak eltelése után 8 napok múlva kezdheti-el az ellenségeskedést, a' mellyik rész kívánni fogja. Potosit folytában az Olanéta' sergei tartják elfoglalva.

A' fenn-nevezett Ujság szerint a' Buenos-Ayresi Országglószék Követet és Követési Titoknokot nevezett és küldött Londonba az Anglus Országglószékhez, kétség

kívül olly útasítással, hogy a' Respublika' ügyét a' Franczia Országlószéknél is folytassák.

Az Ánglus Ujságokban már kijött az a' Kereskedési Kötés, melly a' Rio-de-la-Plátai Egyesült Státusok és Nagy Britannia között közelébb mult Febr. 2-dikán készült és ott ugyan azon hónapnak 19-dikén a' Respublika' Elölülője által meg-erössítettett. Most már csak a' Nagy Britanniai Országlószék' rábífikálása várattatik. Az alkudozó Bízatosok voltak Nagy Britannia' részéről Woodbine-Parish, a' Respublika' részéről Don Jose Garcia, az a' Buenos-Ayresben lévő Ánglus Konzúl, ez a' Respublika' külső dolgokra ügyelő Ministere.

A' Bordeauxi ujságban olly jelentés találtatik, hogy az Ernestina nevű Franczia hajó, melly a' Perui volt Spanyol Vice-Király La-Serna' 75 tisztekből álló Generál-Stábját hozza, a' Brasiliai partokhoz megérkezvén Rio-de-Janeiróhoz kikötött, a' honnét nem soká tovább fogja útját Franczia ország felé folytatni. Generális Kanterák nem ül ezen hajón, mint hogy Angliába szándékszik kiszállani.

Nagy Britannia.

Ápril. 29-dikén Lord Gowernek azon jóvallatja felett folytak a' legfontosabb vételkedések, hogy meghatározott fizetést kell rendelni a' Státus' kassájából az Irlandiai Cath. Papoknak: — „Már (így beszéllett L. Gower) Pitt, Castlereagh, és Cornwallis urak is így vélekedtek. Ezen eszköz által a' Papság állapotja is jobb lábra állittatna, az Irlandiai szegénységen is könnyebbülés esne.“ — Hume úgy vélekedett, hogy ha a' Catholikus Papoknak fizetés rendeltetik, így szükséges képpen a' Dissentéreket is a' Státus' kassájából kell tartani, és azon mérséklett szerént, hogy ha a' Cath. Papságnak eszten-

dőnként 250,000 font Sterlingeek rendeltetnek, szükséges leszen a' 200 Dissentér Papoknak 13,495 fontokat rendelni.“ — Courtetenay: — „En eleitől fogva azt jóvalltam, hogy fel kell szabadítani a' Catholikusokat: de abba még se' értettem soha egyet, hogy a' Dissentéreknek a' Státus' kassájából fizetést kelljen határozni. Ezek több tárgyakra nézve sokkal veszedelmesebbek az Uralkodó Religiónak, mint a' Catholikusoknak némelly állatásaik, tudományaik. Én nem gondolom, hogy a' Catholikusok Theoriai okokra nézve viseltetnének ellenségesen az Ángliai Egyház ellen, avvagy hogy ők ezt valami egyéb czélzással akarnák megbuktatni, hanem csak, hogy a' magok Egyházát állitassák ennek helyére. (Erre kaczagás halatott) Meg újítva mondom, hogy nem tartom a' Catholikusokat illy ellenségeskedésre alkalmasoknak: ellenben azt hiszem, hogy a' Dissentérek örömet semmivé tennék az Ánglikána Egyházat, a' nélkül, hogy mást állitanának helyébe. Én örökké pártját fogtam a' Catholikusok' felszabadittatásának, de a' most jóvallott eszközt nem hagyom helybe. Már most csak néhány jegyzéseket akarok még tenni, mellyek ugyan némelly gyaláztatást fognak réám vonni, de kötelességi érzéseim parancsolják, hogy ne gondoljak véle. —

„Néhány esztendőök teltek belé, még mostani vélekedésemet megállítottam, és ismét néhány esztendőök abba', míg arra eltökéllettem magamat, hogy cselekedeteimet a' szerént alkalmaztassam (ismét kaczagás támodott). Minden Sekták, minden Uralkodó Religiók, még az Ángliai Egyházat is ki nem vévén, olly egyetértést kívánnak a' magok követőiktől, a' melly felettébb magános, igen egy oldalú (Halljuk! Halljuk!) Én csak a' magam gyenge vélekedésemet terjesztem ezen ház' elejébe, de valóságos meggyőződési bizodalommal. Az én vélekedésem az, hogy ol-

jött az ideje, hogy Vallásunk' Czik-
kelyeit megváltoztassuk. (Halljuk!).
Ha a' tisztelt Urak azt a' fárodságot nem
sajnállanak, hogy Hitünk' 39 Czikkeljeit
megolvasnák (ismét kaczagás és Halljuk!
Halljuk!) — Nagyon sajnálom, hogy ezen
ház ezen tárgyra nézve illy könnyű gon-
dolkodással viseli magát, 's mint hogy be-
szédemnek a' lehetne következése, hogy
egy illy nagy fontosságú tárgy nevetsé-
gességgé tétetődjék, inkább nem aka-
rom folytatni megjegyzéseimet (Folytassa!
Folytassa! illy kiáltozás hallatott). Ha ezen
ház annak már csak lehetséges vóltát is
nevetségesnek és lehetlen képzeletnek len-
ni tekinti, hogy Religiónk 39 Czikkeit ál-
tal olvassa, nem azt mutatja-e ki ez által
is, a' mit feljebb erőssíték. Halljuk! Hall-
juk). Merem erőssíteni, hogy azon Urak,
kikhez Beszédemet intézem, Réligiói Hit-
jek' ágazatait soha nem olvasták (ismét
Kaczagás és hármás Halljuk! Halljuk! Hall-
juk!) Bizonnyal hiszem, hogy köztünk a'
legréligiósusabb Szülők, a' kik gyerme-
keiket legjobban kívánják neveltetni, azo-
kat a' Religióra nem taníttatják. Hitünk'
ágazatai azért készítették, hogy a' sok
féle Eretnekségek ellen oltalmazó paizsúl
szolgáljanak. Hatodik Eduardus alatt
42-től állott a' számjok; Ersébeth Ki-
rállyé alatt 39-re szállított-le. Ezen Hit-
czikkelyeknek mind olyanok a' tárgyaik,
a' mellyeket hinni senkinek nem szükség
(Erre hathatós Kaczagás hallatott), és a'
mellyek eránt ez vagy amaz meghatáro-
zott vélekedéssel lenni sem nem kívánta-
tik, sem valami legkissebb hasznot nem
hajt.

Courtenaynak ezen kicsapongá-
saira nem olvassuk, hogy valamelyik tag
valamit felelt volna. Lord Kawendisch
a' dologhoz szollván így beszéllet: —
„Ha okom volna azt gondolni, hogy a'
Catholikus Papságnak rendeltetendő fize-
tés által oda czéloznak, hogy Irlandiában

valamelly hatalmas, fényes és felfuvalko-
dott Hierarchiát eszközjenek, melly a'
Protestáns Egyházzal Religiói tudomány
felett való veszekedéseket kezdhetne, 's
amaz ellen való irigykedést gerjeszthetne,
így magam se' voksolnék arra, hogy a'
Státus' kassájából rendeljünk fizetést a'
Cath. Papoknak: hanem mint hogy tudom,
hogy a' jóvallott eszköz csak arra való le-
szen, hogy a' Cath. Papoknak jobb élel-
mek 's 6 millió Catholikus lakosok' gyer-
mekeinek jobb neveltetéssek legyen, hely-
be hagyom a' jóvallatot. Hogy valami gyű-
lölségest ne szolljak, nem akarom azt
mondani, hogy az Irlandiai földmívészek
barbarus, hanem csak hogy a' legna-
gyobb tudatlansági állapotban vagynak,
melly szerént úgy ítélek, hogy a' Papok
élelméről való gondoskodás első lépés
fogna lenni a' lakosok' erköltsi állapotjá-
nak javíttatására. Mit lehet ott várni, a'
hol semmi neveltetés, semmi Religió nem
találtatik.“

Minister Peel, úgy beszéllet, hogy
meg kell különböztetni e' két tárgyat egy-
mástól, tudniillik: Hogy fel kell-e szaba-
dítani a' Catholikusokat? és hogy jó lesz-e,
hogy a' Státus fizesse őket? Hogy kikell-
é a' Religiói hitért valakit a' Státus' híva-
talaiból zárni? És hogy elő kell-e segíteni
a' Catholikusok' principiumaikat az ő Pap-
jaiknak rendeltetendő fizetés által? nagyon
külömböző kérdések.

Újabb Tudósítás Peruból.

Az Ayakuchói csata után Callaóra
nézve annak Kommandánsával Rodillal elé
fordult alkudásokról, mellyekről ezen Uj-
ságunk' elején röviden emlékezünk így ír
a' Limai Ujság Jan. 1-ső napján: — „

„Azon tiszt, ki a' Gen. Sucre győ-
zedelmének, 's Capitulatziójának hírével
Limába megérkezett vala, innét mint alku-
dozó azonnal elküldetett Rodilhoz, hogy

tőlle kérje-fel a' várat a' Capitulatziónak ereje szerint: de csak a' szélső vigyázókig botsáttatott, 's kívánsága vissza vetetett. Bolívar jónak találta azon Ánglus Kapitányhoz, ki a' Cambidge nevű linéa hajóval Callától egy ágyúlövésnyire állott, két Biztosokat kiküldeni, őtet arra kéretvén, hogy legyen közbenjáró a' Callaói Kommandánsnál 's őtet vegye réá, hogy ott az Ánglus hajón kezdjenek alkudozást. Ánglus Kapitány Maling elfogadta a' Bolívar' kívánságát 's azonnal beküldött Rodilhoz, 's ajánlotta néki a' hajót, hogy küldjön Biztost oda, 's végezzék el a' Bolívar' Biztosaival a' dolgot. Hanem Rodil kinyilatkoztatta, hogy ő semmi alkudozásra nem botsátkozik, Biztost se' küld se' a' hajóra se' másuvá, az Independensek' győzedelméről is kételkedik, 's végképpen kinyilatkoztatja, hogy ő a' Rebellisektől s a' maga Királya' ellenségeitől soha semmi alkudozókat el nem fogad. Vévén tőlle az Ánglus Kapitány ezen meghatározott nyilatkoztatást, az Ánglus Biztosokat Chorillóshoz a' partra kiszállította, hogy onnét Limába Bolívarhoz menjenek vissza.

Ugyan a' Limai ujság jelenti, hogy Ánglus Admirális Rosamel, a' Csendestengeren lévő Francia Kommandáns olly tudósítást küldött Bolívarhoz, hogy őtet a' maga Országlószeke a' véle lévő hadi hajókkal csak a' Francia Kereskedésnek és zászlónak oltalmazására küldötte a' Csendes tengerre, 's olly útasítás van elibe adattatva, hogy a' hadakozó részek eránt legszorosabb neutralitást tartson, és hogy mindek felett azon hazug hírnek megczáfolásán iparkodjék, mellyet a' rosszszindulatú emberek elterjesztettek, tudni illik, hogy a' Francia Országlószeke az Amériki új Státusok eránt ellenséges indulattal viseltetne.

A' Perui Congressus Febr. 10-dikén kezdődik. Gondolták, hogy Bolívar La-Mar nevű Generálist fogja a' Perui

Előülőségre ajánlani. Dec. 27-dikén olly határozást hirdettetett-ki Bolívar, hogy az Ayakuchói győzedelmet a' Gen. Sucre jó katonaságának lehet köszönni, melyre nézve néki ezen csatázó mezőn emlékezet oszlopot kell emeltetni, a' melyre az ő mejjképét kell felhelyeztetni. A' sergeknek neve, mellyek a' csatán jelen voltak „Ditcséséges“ legyen, a' katonák pedig egyenként mindnyájok megkülönböztetett érdeműeknek hirdettessenek-ki. A' Generálisok brilláns tal kirakatott emlékezet-pénzt kapjanak illy felülírással: Ayakuchó; 's ezt veres és fejér pántlikán hordozzák. Az egyéb tiszteknek és katonáknak is, azoknak arany ezeknek ezüst, emlékezet pénzek adattasanak.

Elegyes Dolgok.

Déltől fogva Északig 's Kelettől fogva Nyugotig óriási lépésekkel haladnak az újabb meg újabb tapasztalások előre. A' Glasgowi Kurír e'képpen ír: — Örömmel értettük, hogy hajós Hadnagy Kerperton, a' ki azon négy Útasok között, kik Afrika' belső részeinek megvizsgálására mentek vala, már csak egyedül van életben, Fecz fő városába Murczukba vissza érkeztén, innét Decz. 25-dikén sietve levelet írt Szülőjéhez, melyben arról tudósítja őket: hogy a' Tiger vize, a' melly eddig illy sok vizsgálódásoknak és vélekedéseknek tárgya vala, sem a' homok pusztaságokon, sem a' véghetetlen mótárokkal bővölködő térségeken kiterjedve, sem valami nagy tótkban Afrika' belső részein el nem veszi magát mint eddig gondolatott hanem mint más illy szép első nagyságú folyó víz annak módja szerént a' tengerbe szakad vagy foly-ki. Kár hogy el-mellőzte meg-írni a' tudós utazó, hogy melyik tengerbe? Ha a' Nilust érti, úgy nyertesek azok, kik a' Nilust a' Nigernek

tartják. Ellenben ha az Átlás tengerét érti, úgy azok találták-el a' dolgot, a' kik ezen vizet Zaire vagy Congó vidékein keresték. Majd fog ő erről bővebben írni.

„A' világnak másik szegletéről, Észak Ámérikábol így írnak: — Tavaly Májusban 80 személyekből álló kereskedő társaság indult útnak 23 szekerekkel és 156 lovakkal Missouriból, és azon Santa-Fe városa felé vette útját, a' melly Új Mexikóban találtatik. Ezen nagy utat a' Missisipi és Rio-del-Norte között lévő kietlen térségeken tette. Ez egy olly út, melly eddig az embereknek legfeljebb is csak az elméjekben ha megfordult, 's lehetséges volta csak képzeletnek tartatott. Még is olly szerentsés resultatum leve a' következése, hogy 190,000 Dollár tiszta nyereséget hozott vissza a' társaság arany és ezüst rúdokban, melly nagy summát azon gyapottból készült árúportékákon nyerte, melyeket magával vitt vala. Eddig Santa-Fe volt az Észak Ámerikai lakosokra nézve az Ultima Thule, ezen társaság pedig azon-túl még négy nevezetes utakat tört. Egy része a' társaságnak a' Rio-Passo-del-Norte vizén nyomult le; más része Új Biskayában a' Chihahuai és Durángói bányákat látogatta-meg; harmadik, a' Kaliforniai tengeröbölíig, a' negyedig pedig éppen a' Csendestengerig talált utat.

Lombard-Velencei Királyság.

A' Máj. 9-dikén költ Mailandi Ujság így folytatja a' Felséges Útasokat illető tudósításokat: —

Május' 7-dikén a' theátromot tisztelték-meg Lódiban a' Felségek megjelenések által, a' melly gazdagon meg vala világosittatva. Az első felvonás' végződéséig maradtak benn. Az egész város szépen meg vala világosítva, legszebben pedig a' nagy piac, hol a' különb-különb színekkel lángalló, 's szép ízlés szerént

rakott lámpások, 's az ez napi örvendétes inneplést kifejező által-látszó figurák, igen kedvesen tündek a' nézők' szemibe.

Május 8-dikán Udvari magános kápolnában halgatván reggeli misét a' Császár és Császárné Ő Felségek, az után a' Cosvayné asszonyok kormányozása alatt lévő leány nevelő házat nézte-meg Felséges Asszonyunk, 's az intézetnek minden körülállásait nagy lebotsátkozással 's figyelemmel kikérdezte. — Ezen napon délutáni 3 órakor a' Monzai kastély felé vették útjokat a' Felségek 's a' Cs. Fő Herceg és Cs. Fő Hercegné. Lódiból Cassanon által. Spinóban két győzedelmi kapuk valának felállittatva zöldágakból, a' mellyek virágokkal és szép tisztelő irásokkal ékeskedtek 's az örvendést muzsikai karnak zengése is nevelte. Hasonló két győzedelmi kapuk ékeskedtek Rivoltában is, 's valamint Spinóban úgy itt Rivoltában is a' környéken lakó közönségeknek Deputatziójik 's az öszsze gyülekezett sokaságnak örvendező kiáltozásaik fogadták a' Felségeket. Cassanóhoz délutáni 5 órakor érkezvén-meg ott csak lovakat változtattak, 's azonnal tovább indultak Inzagón, Fornacin, és Gorgonzólán által Monza felé. A' házak mindenütt szépen felékesittetve voltak virágokkal és zöldágakkal. Az uczákat annyi ember lepte-el, hogy a' szem be nem foghatta. Győzedelmi kapuk is több helyeken állottak.

A' Monzai határra 7-tedfél órakor, magába a' városba pedig a' 7-re 3 fertálykor érkeztek-meg a' Felségek, hol a' Vice-Király 's Vice-Királyné által fogadtattak 's tiszteltettek, kik a' Felségek előtt két órával előre érkeztek vala oda. Estvére az egész város megvilágosittatott.

A' Császári Felségeknek Mailand városába való közönséges bemenetele rend-

kívül fényes pompával tartatott Május' 10-dik napján, melyről e-képpen ír az ott 11-dikben kijött Ujság: — „

„Ezen fő város' örömtől részeg nagy számú népének leghevesebb kívánsága a' tegnapi napon betelyesedék, midőn a' legjobb Monarkha és az ő Felséges Hitvесе, a' Lombárdiai familiának azon részét, melyet Császár Ő Felsége a' Rendnek, a' mesterségek és békesség' társaságában lett visszaállása után a' 10-dik esztendőben a' népeknek áldáskívánásai között jelenlétével köszöntött vala, ohajtott megjelenések által szerentséssé tevék. Sikertelen lenne a' népnek ezen ohajtott napon való lelki elragadtatását lerajzolni iparkodni; nintsenek azok azon szívek' és érzések kiömlésének kifejezésére, melyet itt az ábrázatok örvendező tekintete, a' mozgások és a' beszédek kiműtattak. Az a' nagy méltóság, melly a' Monarkhát, a' maga népeinek atyját, körül fogta, mindeneket dicsőösséssé tevé azon felséges világosság által, melly az Ő Felsége virtusairól 's alattvalóinak szeretetjéről vissza sugárlott. —

„Ezen rendkívül örvendetes történet előtt már néhány napokkal szokatlan mozgást lehetett nállunk észre venni. Mindenek részesei valának a' szeretet és hódulás azon nyilatkoztatásának, a' melly ezen szerentsés szempillantatra el-vala készítettve, 's minden gondolkodások csak egy tárgyan határozódának. Végre felvirada ezen szép nap, 's az éjjeli eső után szerentsés mezejinket a' napnak fényes és tartós sugárai világosíták-fel. —

Délután öt óra vala, midőn az ágyuk' durrogásait Urunk és Aszszonyunk Ő Felségeknek 's a' Cs. Fő Herczegnek és Cs. Fő Herczegnének Loretóba érkezését jelentették. Itt egy nagy sátor vala a' Felségek' fogadására felállítatva, a' melynél utazó szekereiket elhagyván, Lombardia' Komandírozójától, a' Fő Kamarástól, a' Fő Lovászmestertől, a' Lombard-Velen-

czei Királyság' Fő Czerimonia-mesterétől, azon Palotás-Aszszonyágoktól, kik a' Császárné Ő Felsége' szolgálatjára határozatva vagynak, 12 Kamarásoktól, a' Dara-band-Testörzők' Kommandásától, 's a' Lombardiai Nemes Testörzők' Kommandásának Helytartójától fogadtattak és tiszteltettek. —

Azután gála hintókba ültek a' Felséges Útasok 's kísérőikkel egyetemben a' város felé közelgettek, 's oda való bemeneteljeket az úgy nevezett Porta-Orientáln tartották, hol a' város' Podestája a' Magistratualis Assessorokkal 's Mailand' közönsége' Tanácsának Deputátziójával állván a' szerentsés és hűséges nép első hódulását a' tisztelt Monarkhának beajánlotta, 's hol a' hintók egy kevéssé megállapodván, a' Podesta a' hűségnek, szeretetnek, és háládatosságnak érzéseit, melyekkel a' Mailandi nép eltelve van, 's a' kiknek legbetsesebb 's legbuzgóbb kívánságát, a' kegyes, 's ohajtott Monarkha és Atya 's a' Mária Therésia' Felséges Örököse teszik, a' Monarkhához intézett rövid beszéd által kifejezte. Ezen tisztelettel telyes érzésekhez pedig a' Monarkha Felséges Hitvесе' virtusai 's felséges tulajdonságai eránt viseltető mélységes tisztelet is hozzá csatolta magát. Császár Ő Felsége' egy szerető atya' jóságának kifejezéseivel fogadta ezen tisztelettel telyes adózásokat, 's mind ezek után a' városba folytatta menetelét a' Felségek' úti serge.“

Magyar Ország.

P o s o n y b a n e' h. 12-dikén meghalt Kollorédó-Wallsee Grófné, született Kisszerényi Szerényi Gróf Kisaszszony Csillagkerestes Dáma, vízi betegség miatt életének 76 esztendejében.

A' P o s o n y i Ujságlevelekben panaszt olvasunk a' folyó Májusi időre nézve. Tapasztalásból tudják ott a' vidéki szállómívesek, hogy Május' 15-dik és 16-dik éj-

szakái dér nélkül mulnak el, azután nem félhetik szállójikat a' hidegtől. Most nem ok nélkül féltek, mint hogy 14-dikben reggel esső esvén erre olly hideg éjszaka következett, hogy dér lévén az álló vizeken vékony jeget lehetett szemlélni. Mitso-da kárt okozott a' szőlőhegyeken, erről még nem érkeztek volt tudósítások, de ha okozott, ez annyival sajnosabb Posonyra nézve, hogy itt különben se' lehetett igen bőséges szüretet remélni.

(Mi ezen tudósításhoz azt a' megjegyzést tehetjük Bécs' környékeire nézve, hogy a' milyen kedves melegnapokkal szolgáltak itt ezen hónapnak első napjai, éppen olly kedvetlenre változott által ennek 2-dik hete, 's az-óta folytában így tart. Itt a' térségen ugyan csak hideg essőzések voltak, hanem a' Bécs' szomszédságában lévő hegyeken gyakran havazott is. Ba d e n n é l ezen napokban bokáig érő hó esett, de hamar elolvadt, és még nem is hallottuk, hogy ártalmas hideg következett volna rá, A' Bécsiek téli ruhájokat hordják, 's a' szobákat sokak fűtetik).

(Egy ujságban pedig azt a' jövendőlést olvassuk a' jövő nyárra és az ősz' két első hónapjaira nézve, hogy az 1819 és 1822-dik esztendő béli melegek és száraz napok e' nyáron ismét elé fogna kerülni, 's a' nevezett két őszi hónapok is olly kedvesek fognak lenni, mint akkor voltak — 's már előre is jóvállja a' jövendő a' szőlős vidékeknek, hogy az idén ne siesse nek a' szüreteléssel, hanem várják-el az időt, míg a' szálló jól el készül.

Nagy-Váradról Május 7-dik napján. Nemes Bihar Vármegyének különös örömmel várt, és a' legnagyobb örvendezéssel fogadott napja volt a' folyó esztendői Május 3-dik napja, a' midőn elfelejtetetlen emlékezetű Gróf Széki Teleki

Sámuel Úr Ó Excellentiájának régóta üresen volt Fő Ispányi székét Nagy Méltóságú Vázsonkői Gróf Zichy Ferencz, Császári Királyi Kamarás, belső titkos Tanácsos, és a' Fő Törvényszéknek Assessora, köz tapsolások között elfoglalta. Az örömeinek tárgya, előtte való nap estve 5 óra tájban Nagy Méltós. Dénesfalvi Gróf Cziráky Antal Úrral, Magyar Ország Tárnok Mesterével, mint béiktató Királyi Biztossal érkezett meg Püspökibe, hol már a' Nemes Vármegye Banderiuma, és számos Küldöttjei, valamint több Nemes Vármegyéből érkezett vendégek is, fényes készülettel várták. Itt leginkább magára vonta Méltóságos Keresztszegi Gróf Csáky Károlynak, a' Bandériom vezetőjének mind drágaságára, mind a' hajdani kort képző minéműségére nézve Daliás ritka Magyar öltözete, úgy hogy mindenekben a' Nemzet' régi nagyságának kedves emlékezetét, és óhaját felgerjesztené. — A' Nagy Méltóságú Urakat ide érkezésekkor Fő Tisztelendő Csák Ferencz Nagy-Várad-i Kanonok Úr a' Deputatio képeben jeles beszéddel fogadta, melly után öröm kiáltások zengedezvén, a' fényes rend a' városba megindult, és muzsika karok zengedezései, mozsarak durrogásai, és köz öröm között a' Méltóságos Deák szertartású Püspök lakásához megérkeztek. Ottan Méltóságos Vulkán Sámuel, egyesült Görög szertartású Püspök Úr, második nagy Deputatióval köszöntötte. Azután Gróf Zichy Ó Excellentiáját innen fényes kíséret a' Vármegyházához vezette, hol ismét új kiküldetés tisztelte a' Nagy Méltóságú Fő Ispányt, valamint Nemes Arad, Szabolts, Békés, Kraszna, Közép-Szolnok, Kolos, Szathmár, Zaránd, 's Heves Vármegyének, 's szabad Királyi Debreczen városának, a' Districtualis Táblának, 's Hajdú Kerületeknek Deputátussai köszöntötték, kik hasonlóképpen a' Királyi Commissarius Úr tiszteletére is elmentek. Estve Méltóságos

Vurum Jó'sef Püspök Úr gazdag vacsorával fogadta a' nagy Vendégeket.

Reggel Május 3-kán 9 órakor mindnyájan egész fényességben öszve gyűltek a' Deák Székes templomba, hol Méltóságos és Fő Tisztelendő Vurum Jó'sef Úr, Nagy-Váradai Deák Püspök, számos Egyházi szolgálattal előbb a' Sz. Lelket segítségül híván nagy Misét tartott, mellynek végével az egész Nemesség a' Reformatum templombagyülekezett öszve, melly tágassága miatt a' gyűlésre volt elkészítve, hova a' Nemes Vármegyének nagy Deputatioji által mind a' Nagy Méltóságú Kir. Commissarius, mind a' Nagy Méltóságú Fő Ispány Úr különösen meghívattak, és tapsoló örömmel elfogadtattak. Elsőben is Nagy Méltóságú Gróf Cziráky Ő Excellentiája, ékes és hathatós Magyar beszédet tartott, mellynek folytában felolvastatott a' Felsőleges Királyi parantsolat, és a' kinevező Decretum, mellynél fogva zengő „Éljen!“ kiáltások között szokott mód szerént Nagy Méltóságú Gróf Zichy Ferencz beiktattatott és felemeltetett. Ekkor Ő Excellentiája is jeles beszéddel köszöntött be, mellyre a' Nemes Vármegye részéről Tek. Detrik Miklós Úr, nagy tudománnyal és ékesszóllással szóllott, mind a' Kir. Biztos, mind pedig a' Fő Ispány Ő Excellentiájokhoz. Így a' beiktatás végbe menvén, némelly közügyek vétettek fel, és az új Fő Ispány Úr Ő Excellentiája által számos Uraságok, kik közt több Magnások is valának, Nemes Bihar Vármegyének Assessoraivá nevezettek. Leírhatatlan az a' köz öröm, az a' nagy megegyezés, melly ezen örvendetes székújítást mindenek előtt kedvessé, és örvendetessé tette. — Erre az ebédkövetkezett, mellyet Nagy Mélt. Gróf Zichy Ő Excellentiája adott ezen innepre az ösz-

ve gyűlt Nemes Vendégeknek. Ez olly drága, olly bő és fényes készülettel volt, hogy annak gazdagságát és pompáját nem lehetett eléggé csudálni. Az asztal 3 részre volt felosztva, úgy hogy 800 vendég könnyen megférhetett, és a' szolgálat mindenütt olly bővséggel tétetett, hogy annak gazdagságát csak illy nagy Méltóság áldozhatta egy illy öröm innepnek, melly valamint a' Méltóságos Familiának különös fényt ad, úgy Nemes Bihar Vármegyét kimagyarázhatatlan örvendezéssel, és biztató kedves reménységgel töltötte el.

Hiradás Ló-vásárról.

Az Erdélyi Ménes-Birtokosok által tett egyezésnek következésül, Felsőleges Urunk kegyelmes engedelmevel, ezen folyó esztendőben kezdődnek a' Kolosvárott ezután minden esztendőben tartandó nagy Ló-vásárok. Meghatározott ideje Augustus 7-dik napja 's az azt követő Hét. A' legnevezetesebb Ménesek-Tulajdonosai magokat kötelezve egyezvén meg abban, hogy ezen vásárra Méneseikből eladó Lovakat fognak hozni, kétségen kívül mind hámos, mind háttas, mind pedig fiatal Lovak és Csödörök, 's jók feles számmal lesznek jelen. A' vásárhoz megkívántató alkalmas hely, Ló-oskola, szükséges istalók, és jó leelő eránt minden el van előre igazítva. Megszóllíttatnak ezennel minden Lovakat venni, vagy eladni kívánó akár mi rendenlévők, hogy ezen vásárt jelenléteikkel díszesíteni méltóztassanak. Jó haszonvehető Lovak, 's igaz Magyar érzéssel való jószívvel látás az, a' mire minden Idegent is meghívni bátorzkodunk. Sibón, Aprilis 15-dikén 1825.

Báró Wesselényi Miklós,
az Erdélyi Méneses Gazdák nevében.